

Spis treści

Przedmowa do siódmego wydania . . .	11	Badanie ortopedyczne	31
Przedmowa do wydania polskiego . . .	13	Badanie neurologiczne	32
Część ogólna		Ocena i osobiste wrażenie	32
Wprowadzenie	17	Dodatkowe badania dotyczące kości i stawów	32
Piśmiennictwo	18	Specjalistyczne badania (dodatkowe) . . .	32
1 Z historii ortopedii	19	Badanie rentgenowskie	32
Piśmiennictwo	20	Arthrografia	33
2 Dokumentacja medyczna	21	Badanie ultrasonograficzne	33
Informacje	21	Tomografia komputerowa (TK)	33
Dokumentacja	22	Rezonans magnetyczny	34
Analiza dokumentacji	23	Metody medycyny nuklearnej (scyntygrafia)	34
Interpretacja informacji	24	Artroskopia	35
Piśmiennictwo	24	Biopsja	35
3 Ogólne badanie pacjentów	25	Piśmiennictwo	36
Przyrzędy	25	4 Wzrastanie i dojrzewanie	37
Wywiad dotyczący aktualnych dolegliwości	25	Przyrost długości ciała	37
Dolegliwości	25	Całkowita długość ciała	38
Analiza bólu	26	Długość tułowia	38
Ból nocyceptywny	26	Długość dolnej części ciała	38
Rzutowanie (promieniowanie) bólu, neuralgie	26	Długość ud i goleni	38
Bóle głowy	27	Masa ciała	39
Towarzyszące objawy wegetatywne . .	27	Powierzchnia ciała	39
Zbieranie wywiadu	29	Wydolność płuc	39
Wywiad rodzinny	29	Wiek kostny (okres pokwitania)	39
Wywiad dotyczący osoby badanej . . .	30	Dojrzewanie płciowe	42
Usystematyzowane badanie pacjenta . . .	30	Budowa ciała w niewydolności przysadkowej	43
Skóra	30	Budowa ciała w nadczynności przysadki	45
Głowa	31	Budowa ciała hipogonadalna	45
Szyja	31	Budowa ciała hipergonadalna	45
Klatka piersiowa	31	Konstytucjonalne typy budowy ciała u dorosłych	45
Brzuch	31	Piśmiennictwo	46
Narządy rodne	31	5 Badanie neurologiczne w ortopedii	47
Badanie odbytnicy	31	Badanie czynności ruchowej i napięcia mięśniowego	47
		Badanie czucia	48

Spis treści

Czucie dotyku	48	Czynniki ryzyka żylakowatości lub przewlekłej niewydolności żyłnej	66
Czucie bólu	48	Objawy zakrzepicy powierzchownych naczyń żylnych (<i>thrombophlebitis</i>)	66
Czucie temperatury	49	Objawy zakrzepicy głębokich naczyń żylnych (<i>phlebothrombosis</i>)	66
Czucie wibracji	49	Objawy ostrej zakrzepicy żył miednicy Owrzodzenia goleni	67
Czucie położenia	49	Różnicowanie owrzodzeń goleni	67
Parestezje i objawy podrażnienia czuciowego	49	Badania czynnościowe układu żylnego	67
Zaburzenia troficzne i wegetatywne	49	Badania dodatkowe układu żylnego	69
Zaburzenia troficzne mięśniówki, neurogeny znik mięśni	49	Schorzenia naczyń limfatycznych	70
Zaburzenie unerwienia wegetatywnego przy uszkodzeniach nerwów obwodowych	49	Oglądanie i palpacja	70
Badanie odruchów	49	Etiologia obrzęku limfatycznego	70
Odruchy własne (pochodzące z własnych receptorów)	53	Podział na stadia pierwotnego obrzęku limfatycznego	70
Odruchy obce (odruchy skórno-mięśniowe)	54	Diagnostyka różnicowa obrzęku limfatycznego	70
Badanie koordynacji ruchowej	54	Czynnościowe badania naczyń	71
Zbornosc ruchów (zaburzenie = ataksja)	54	Zespół ciasnoty przedziałów powięziowych Anatomia i patofizjologia	71
Zaburzenia koordynacji statycznej	54	Objawy zespołu ciasnoty przedziałów powięziowych	72
Zespoły uciskowe nerwów obwodowych	54	Diagnostyka	72
Badania elektrofizjologiczne	55	Zespół ciasnoty przedziału mięśnia piszczelowego przedniego	72
Elektromiografia (EMG)	55	Przykurcz Volkmana (Volkman, 1881)	72
Badanie elektroneurograficzne	55	Piśmiennictwo	73
Punkcja łądźwiowa	55		
Regulacja czynności ruchowych	55		
Odruchy w pierwszym roku życia	56		
Odruchy toniczne	56		
Odruchy błędnikowe (odruchy położenia ciała)	58		
Prawidłowy rozwój ruchowy	58		
Mózgowe porażenie dziecięce (<i>cerebral palsy</i>)	59		
Piśmiennictwo	61		
6 Badanie naczyń obwodowych	62		
Zaburzenia przepływu tętniczego	62		
Oglądanie i palpacja	62		
Diagnostyka różnicowa chorób obwodowych naczyń tętniczych	62		
Czynniki ryzyka chorób obwodowych naczyń tętniczych	62		
Podział ze względu na lokalizację chorób obwodowych naczyń tętniczych	63		
Ostre zamknięcie tętnic obwodowych	63		
Schorzenia naczyń żylnych (flebotapie)	65		
Oglądanie i palpacja	65		
Stadia przewlekłej niewydolności żyłnej	66		
		Część szczegółowa	
		7 Specjalistyczne badanie ortopedyczne	77
		Pomiar ruchomości stawów metodą ustawienia pośredniego „0”	77
		Pomiar długości i obwodu	79
		Pomiar długości na głowie i tułowiu	79
		Pomiar obwodu na głowie i tułowiu	80
		Pomiar długości kończyn górnych	80
		Pomiar obwodu na kończynie górnej	80
		Pomiar długości na kończynie dolnej	81
		Pomiar obwodu na kończynie dolnej	81
		Pomiar długości na kikutach poamputacyjnym	81
		Pomiar obwodu na kikutach poamputacyjnym	82
		Narzędzia pomiarowe	82
		Ortopedyczne badanie stawów i odcinków kończyn	82

Kontrola środków pomocniczych (ortezy, protezy obuwie, laski)	83	Artroskopia	143
Oglądanie	83	Scyntygrafia	143
Palpacja	83	Bóle barku	143
Obrzęk tkanek miękkich	83	Testy czynnościowe	145
Miejscowy ból	83	Niestabilność stawu ramiennego	150
Osluchiwanie, tętnienie	83	Piśmiennictwo	153
Piśmiennictwo	84		
8 Kręgosłup i tułów	85	10 Łokieć	155
Badanie fizykalne	85	Badanie fizykalne	155
Ocena postawy	85	Oglądanie i palpacja	155
Oglądanie	86	Badanie ruchomości	155
Badanie palpacyjne	88	Badanie radiologiczne	156
Badania czynnościowe	88	Zdjęcia w projekcjach standardowych	156
Zakres ruchomości	92	Zdjęcia w projekcjach specjalnych	157
Badanie rentgenowskie	95	Artrografia	158
Zaburzenia postawy	104	Ultrasonografia	158
Test postawy wg Mathiassa	106	Artroskopia	158
Test wydolności wg Kiera	106	Tomografia komputerowa i rezonans magnetyczny	158
Wady postawy w obrębie kręgosłupa	107	Dolegliwości bólowe w obrębie stawu łokciowego	158
Zniekształcenia kręgosłupa	108	Zmiany w obrębie ścięgien i ich przyczepów	158
Kifoza	108	Zmiany w obrębie torebki stawowej	159
Choroba Scheuermanna (kifoza młodzieńcza)	110	Zmiany w stawie łokciowym	159
Skoliozy	111	Pozostałe schorzenia stawu łokciowego	159
Spondylolisteza (kręgozmyk)	118	Testy czynnościowe	159
Dolegliwości kręgosłupa	121	Zespół ciasnoty	160
Niewydolność mięśni tułowi	121	Piśmiennictwo	161
Statycznie i dynamicznie uwarunkowane bóle pleców	121		
Zespoły bólowe kręgosłupa szyjnego	122	11 Nadgarstek, ręka i palce	163
Zespoły bólowe kręgosłupa piersiowego	124	Badanie fizykalne	163
Zespoły bólowe kręgosłupa lędźwiowego (lumbalgia)	125	Oglądanie i palpacja	163
Piśmiennictwo	133	Badania czynnościowe	164
		Badanie ruchomości	167
9 Obręcz barkowa i staw barkowy	135	Badanie rentgenowskie nadgarstka i ręki	170
Badanie fizykalne	135	Zdjęcia w projekcjach standardowych i specjalnych	170
Oglądanie i palpacja	135	Niestabilności nadgarstka	171
Badanie ruchomości w obrębie obręczy barkowej	136	Promieniowa niestabilność nadgarstka	172
Badanie rentgenowskie stawów obręczy barkowej	139	Łokciowa niestabilność nadgarstka	173
Badania dodatkowe	141	Proksymalna niestabilność nadgarstka	174
Ultrasonografia	141	Ważne przyczyny dolegliwości bólowych w okolicy ręki	174
Tomografia komputerowa	142	Nadgarstek	174
Rezonans magnetyczny	142	Śródrezcze	174
Artrografia	142	Palce	174

Spis treści

Ręka w zapaleniu wielostawowym	176	Diagnostyka różnicowa choroby	
Piśmiennictwo	178	Perthesa	209
12 Staw biodrowy	179	Aseptyczna martwica głowy kości udowej	210
Badanie fizykalne	179	Objawy kliniczne	210
Oglądanie i palpacja	179	Badania obrazowe	210
Badanie czynnościowe	179	Zmiany zwyrodnieniowe stawu biodrowego	
Zakres ruchomości	180	(koksartroza)	211
Badanie radiologiczne	184	Radiologiczne objawy rozpoczynającej	
Staw biodrowy A-P (<i>anterior-posterior</i>)	184	się choroby zwyrodnieniowej stawu	
Projekcja osiowa Lauensteina stawu		biodrowego	211
biodrowego	184	Radiologiczne objawy ciężkiej choroby	
Projekcja osiowa stawu biodrowego		zwyrodnieniowej stawu biodrowego . .	212
do oceny antetorsji	184	Typowe formy wtórnej koksartrozy . .	212
Zdjęcia rentgenowskie wg Letournela	185	Analiza zdjęć rentgenowskich	214
Obraz głowy kości udowej w przypadku		Alloplastyka stawu biodrowego	215
jej martwicy wg Schneidera	186	Piśmiennictwo	216
Zdjęcie profilowe wg Lequesne'a			
i de Sèzego	186	13 Staw kolanowy	217
Badania dodatkowe	187	Badanie fizykalne	217
Ultrasonografia	187	Oglądanie i palpacja	217
Artrografia	187	Zakres ruchomości	218
Tomografia konwencjonalna	187	Badanie stabilności	219
Tomografia komputerowa	187	Diagnostyka łokotek	227
Uwagi na temat narażenia		Badanie rentgenowskie	229
na promieniowanie	187	Projekcje standardowe	229
Rezonans magnetyczny	188	Projekcje specjalne	231
Badanie radiologiczne stawu biodrowego		Badania dodatkowe	232
z pomiarami morfometrycznymi	188	Zaburzenia kształtu i funkcji stawu	
Panewka stawowa	188	rzepkowo-udowego	233
Kość udowa	189	Dystopie rzepki (zaburzenia położenia	
Dalsze pomiary na standardowym		rzepki)	234
zdjęciu	192	Określanie wysokości rzepki	234
Dalsze pomiary w dysplazji stawów		Centrowanie rzepki	236
biodrowych	195	Dysplazja stawu rzepkowo-udowego .	237
Dysplazja stawu biodrowego i zwichnięcie		Kolano szpotawe i kolano koślawe	239
stawu biodrowego	197	Radiologiczna ocena stosunków osiowych	
Rozpoznanie dysplazji stawu		kończyny dolnej	240
biodrowego	197	Stosunki skrętne kończyny dolnej	240
Złuszczenie głowy kości udowej	200	Różne postaci gonartrozy	241
Objawy kliniczne	201	Diagnostyka różnicowa częstych dolegliwości	
Badanie rentgenowskie	201	stawu kolanowego	241
Przebieg bez komplikacji	205	Piśmiennictwo	243
Przebieg z komplikacjami	205		
Choroba Perthesa	205	14 Stopa i stawy stopy	245
Objawy kliniczne	205	Badanie fizykalne	245
Badanie rentgenowskie	206	Górny i dolny staw skokowy	245
Rokowanie	207	Tyłostopie i śródstopie	248
Czynniki ryzyka	208	Staw Choparta	248
Kwalifikacja stadium końcowego		Staw Lisfranca	249
(w wieku dojrzewania)	209	Stawy palców stopy	249
		Pronacja i supinacja przodostopia . . .	249

Badanie rentgenowskie stawów skokowych i stóp	250	16 Schorzenia stawów	269
Górny staw skokowy	250	Badanie rentgenowskie stawów	274
Dolny staw skokowy	251	Badania laboratoryjne	275
Stopa	252	Klasyczne badania w schorzeniach zapalnych	276
Kości dodatkowe stępu	253	Badanie punktatu stawowego	278
Badania dodatkowe	253	Piśmiennictwo	279
Rozwój stopy dziecięcej	254	17 Schorzenia kości	281
Warianty rozwojowe stopy	255	Guzy kości	281
Warianty kształtu przodostopia	257	Rozpoznanie	284
Przykurcze palców stóp	259	Objawy kliniczne	285
Wrodzona stopa końsko-szpotała	259	Wynik badania rentgenowskiego	285
Wrodzona stopa piętowa	262	Badania dodatkowe	286
Zespół zatoki stępu	262	Osteoporoza i osteopenia	287
Zespół kanału kostki przyśrodkowej	262	Badanie kliniczne	288
Metatarsalgia Mortona	262	Wyniki badania klinicznego	289
Zwichnięcie ścięgna strzałkowego	263	Badanie radiologiczne	289
Stopa w goścu	263	Typowe zmiany w obrębie kończyn	290
Stopa cukrzycowa	263	Densytometria kości	291
Piśmiennictwo	264	Badania laboratoryjne	293
15 Badanie chodu człowieka	265	Dalsze badania diagnostyczne	294
Chód prawidłowy	265	Piśmiennictwo	294
Utykanie	266	18 Algodystrofia (zespół Sudecka)	295
Utykanie przy niewydolności	267	Obraz kliniczny	295
Utykanie z powodu nierówności kończyn	267	Badanie rentgenowskie	296
Utykanie z powodu dolegliwości bólowych	267	Scyntygrafia	296
Utykanie z powodu sztywności	267	Piśmiennictwo	296
Utykanie z powodu niedowładu	268	19 Nomenklatura wad rozwojowych	297
Utykanie przy porażeniu spastycznym i przy zaburzeniach koordynacji	268	20 Orzecznictwo ortopedyczne	301
Przyrządowa analiza chodu	268	21 Piśmiennictwo	303
		Skorowidz	307